

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

iac-u. 12. (Bejárat a Nagytemplomtól felől.)
Telefon 330.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:

Egész évre . . . 12.- kor. Negyedévre . . . 3.- kor.
Félévre . . . . 6.- kor. Egy óra . . . 1.- kor.

Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:

Egész évre . . . 18.- kor. Negyedévre . . . 4.50 kor.
Félévre . . . . 9.- kor. Egy óra . . . 1.50 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

Hirdetések felvételnek

a kiadóhivatalban:

Horovitz Zsigmond papírüzletében
Piac-utca 12. — Telefon : 330.

Gyászos tanulságok.

Általános megdöbbenést és visszatekintést keletkezett országszerte a pénzügyminiszter tegnapi expozéja és azt kísérő beszéde. Az expozéból kitetszik, hogy a gavallér kormány, mely Bécsben olvasatlanul, két marokkal szórta a milliárdokat az osztrák hadsereg céljaira, idehaza, belügyi reformokra, kulturára, az általános inség és drágaság enyhítésére, fontos, égető és életbevágó magyar nemzeti célokra egy fabatkát se hajlandó áldozni.

Inkább az erőszakosabb adóbehajtáson, új adópréseken, szivardrágításon, gyufa- és petroleum-monopoliumon, szóval a szegény nép még teljesebb kifosztásán töri a fejét. Persze, a régi vakrecept szerint, a bőrkabátosok és nagytőkések gondos megkimélésével. Ez ri ki az expozéból, mely rideg számadataival elárulja, hogy újabb súlyos adóemelkedésre spekulál.

A beszédben pedig világosan és ridegen szemébe vágja az országnak a kormány, hogy irgalomra, könyörületre, az állam dolgozó hangyái, az inséggel küzdő állami tisztviselők se számítsanak. Amerre nézünk, nélkülözés, szegénység siránkozik felénk. És ki van mondva a szó, hogy itt egy jöttányi segítségre ne számítsen senki.

Még csak egy jó, meleg, biztató szó sem esett az inségesekhez. Még néhány virágos frázist sem érdemeltünk meg. A Khuen-kormány annyira lenézi ezt a nemzetet, hogy a szemfényvesztő kormányok szokott módszeréhez se folyamodik. Még csak remélni sem enged. Egyszerűen megizeni, hogy aki éhezik, huz helyeit egyen füvet, az állam tisztviselői pedig várjanak a táplálkozással addig, míg a piacon olcsóbb lesz az élelem.

Igy becsülte le tegnap Lukács a Khuen-kormány képviselőiben az ország kulturáját, az állam összes szociális érdekeit és a dolgos köztisztviselőket.

De a köztisztviselők azért nem fogják befogni a szájukat. Az éhség és a nyomor a legvéresebb száju demagóg és a legletiporhatatlanabb forradalmár. A tisztviselőket nem kell senkinek tovább harcba ingerelni, telpra állítja és forradalomba kergeti őket a saját nyomoruk. És ha erőlyesen, elszántan, minden erőszak nélkül, de komoly és állhatatos küzdelemmel igyekeznek állandóan napirenden tartani lizetésük rendezésének fontos kérdését, mint megoldatlan, örökké égő kinos kérdést, diadalt is kell aratniok.

Egy olyan kormánynak, mely nemcsak közjogi vívmányokat nem tud hozni

az országnak, de még az ország belső jólétével se törődik, mely bűnös közönnyel nézi az általános nyomort és csak az adót tudja préselni idegen célokra, az olyan kormánynak bukni kell.

A tegnapi szégyenletes expozé, az a füge, amelyet a pénzügyminiszter kihívó vakmerőséggel, a segítségért esdő nemzetnek, az országgyűlés színe előtt mutatni bátorkodott, csak betetőző, a Khuen-Héderváry-kormány kormányzati bűneinek.

Tegnap egyszerűen azt láttuk, hogy Khuen fiókparlamentté sülyesztette a magyar országgyűlést. Az ország fontos közügyeit két teljes hétig Bécsben intézik a delegációnak nevezett Centralparlamentben, ahol megszavaznak milliárdokat.

Azután áthelyezi a kormány működése színhelyét Budapestre, itt tart rövid egynapos országgyűlést, tessék-lássék, csupán azért, hogy viszont itt megszavazzák a milliárdokat. És a magyar országgyűlés meggy megint szét. Alszik, tesped mint egy néger tartománygyűlés, csupán arra várva, mikor parancsolják megint egybe a milliók megszavazására.

Ezekből a milliókból pedig a nemzetnek mi sem jut. Nyomorog az államhivatalnok, a tanár, a tanító, iskola nél-

HRABÉCZY Fest, Mos, Tisztit.

A szinpadai öltözködés művésze.

Gsodálatos, hogy manapság, mikor egy-egy szinpadai csillag többet költ évenként a toalettjére, mint a monakói fejedelm a hadseregére. Olyan kevesen vannak, akik igazán jól öltözködnek. Még Márkus Emiliával is, ezzel a tökéletesen szép és igazán jó izléssel öltözködő művész-asszonyal is megtörtént, hogy a „Találkozás” egyik előadásán egyik hatásos jelenetét úgy játszotta végig, hogy a nagy kalaptól meg a nyakába vetett boájától egy ujnyi se látszott a szép arcából.

A negyedik felvonás végjelenetében még az a baleset is érte, hogy a legszebb szerelmes ölelés közben a rengeteg prémes kucsma leesett szőke fejről és nagyot koppanva terült el a szinpadon, alig hallható, de elég élénk derűtséget keltve. Annál is inkább, mert szegény Odry, a szerelmes jelenet izgalmasában, alig tudta fölszedni a földről. Milyen gyötrelmes aztán egy ilyen jelentéktelen és mégis roppant zavaróan ható incidens a szinpadon!

Valósággal megbérítja a szereplőt. És a mai szinpadai ruházatkodás mellett, mely gőrcsően ragaszkodik az egyedüli törvény dítvához, lépten-nyomon találkozik az ember ilyen balesettel. Például most „divat” a rövid ruha.

Egyik kitűnő izléssel rendelkező bájos művésznőnk legújabb szerepében „uszályos” ruhájának elejét olyan rövidre szabatta, hogy mikor leül a szűk köntösben, parányi fekete selyemharisnyás lábcskáiból sokkal többet mutat, semhogy az a szerepében ábrázolt komoly jellemnek kárára ne válne.

Ha Osztrigás Mici mutat kellenél többet a lábából, az szomorú a szinpad méltóságára nézve, de mégis helyénvaló, mert a szerep alakítása megkívánja ezt a jellegzetes látványosságot, de a komoly szerelmi tragédia hősnőjénél nem kívánatos.

Talán ki fognak nevetni az öltözködés művésznő, ha kimondom, hogy én a leg-helyesebb szinpadai ruházatkodást Duse Eleonorán láttam.

Pedig viágszerte híres, hogy nem sokat törődik a toalettjével. Valószínű, hogy a divat szempontjából nem sokat. Bizonyos, hogy soha se lesz szegénykének se malomkerék szélességű, se minaret magasságu süvege. És nem fog Dumas szerint „esernyő vagy léggömb alakjára öltözködni.” De minden darab, amit fölvesz magára, illik a helyzethez és a hősnő jelleméhez.

Rejane asszony az ő hősről, különös francia asszonyait ám ruházza föl a legújabb divat minden különös furcsaságával, de már igen megdöbbenett, mikor az illusztration

mellékletét lapozva láttam, hogy Beulemans Suzanne francia személyesítője pióca szűk, bokán felül érő rövid szoknyában, boglyas, loknis frizurában személyesíti az okos belga leánykát. Nem láttam a magyar Suzannét, de bizonyos, hogy jó izlése megóvjá az ilyen helytelen ferdeségtől.

Pedig olyan egyszerű lenne mindig eltalálni a helyes utat. Akkor nem esnék meg, mint a legutolsó Vasgyáros előadásán, hogy az éjtéli esküvőhöz a bájos hölgykoszoru egyik része virágot tűzött a hajába, a másik rész lóversenykalapban jelent meg. Claire személyesítője pedig az első felvonásban, nyáron, falun, hosszú uszályos csipkeruhában, loknis frizurában és nagy kék selyemsálban imbolygott a színen. Valósággal Oféliának festett.

De vigasztalódjunk, még a „nagy Sarah”-val is megtörtént, hogy Guthier Margitot hosszusan lobogó csipke köpenyben játszotta a harmadik felvonásban. Kíváncsi vagyok, hogy illet hozzá, midőn „fején a nagy szalmakalappal” csónakba ült Armanddal ez a kalmatlan fejedelmi toaletben, mely éppen nem mutatja, hogy nagyon megkedvelte önzetlen szereime óta, az — egyszerű öltözködést.

Ezek talán mind kicsinyes dolgok, de a szinpadai hatás dolga is apró porszemek

kül nőnek fel a gyerekek, mint a fű és ha felnőttek, ehetnek fűvet ebben a kiszáradt, koldussá tett országban.

Az ilyen kormányzati politikának csak rettenetes csőd lehet a vége.

A törvényhatóságok Boszniáért.

Közjogi mozgalom a megyékben és városokban.

Érdekes mozgalom indul most meg Szegeden, ahonnan nemsokára óriási jelentőségű indítvány indul körútra az ország összes törvényhatóságaihoz. Szükségesnek tartjuk már most részletesen megismertetni ezt a javaslatot a közönséggel, hogy annak idején, ha Debrecen város és Hajdu vármegye törvényhatósága döntené fog benne, már mindenki átfogja az ügy fontosságát s minden erejét harcba vigye az indítvány győzelméért. A javaslat ez:

„mondja ki Szeged szabad királyi város törvényhatósági bizottsága, miszerint az annekszió végleges rendezése, illetve Bosznia Hercegovinának Magyarország csatolása iránt az országgyűlés mindkét Házához és a magyar királyi kormányhoz fölratot intéz s hasonló szellemű fölratot terjesztése okából a törvényhatóságokat megkeresni“.

Az indítvány megokolásában ezeket mondja:

Éppen most két esztendeje annak, hogy Ferenc József apostoli magyar király ő felsége suverénitását és a trónöröklési rendet kiterjesztette Boszniára és Hercegovinára s ezen országoknak alkotmányos intézményeket biztosított. Az ezen országok népeire intézett fejedelmi szózatban annak a kijelentése foglaltatik, miszerint a tartományi alkotmány létesítésének elengedhetetlen előfeltétele, hogy a két ország jogállása világos és kétséget kizáró módon megállapíttassék. Ez okból, valamint tekintettel azokra az ősi kötelezettségekre, amelyek dícső elődeinket a magyar trónon ezen országokhoz fűzték, suverén jogainkat kiterjesztjük Boszniára és

sorsától függ. Vajon a szemünkbe vagy torunkra szállnak-e: könyvet facsarva vagy kacagásra ingerelve. Blaháné bármilyen óriási, egyetlen és felülmúlhatatlan művésznő, soha se lett volna Blaháné, ha nem viseli úgy a kis babos rokolyáit, csipkés ingvállait, papikendőit, apró ráncos csizmáit.

Cécile Sorel, a franciák Márkus Emíliaja az elmúlt év egyik meleg júliusi napján Raymondöt játszolta az „Alfonz ur“-ban. Játszotta pedig fekete, lágy gyapju szövetben, nyakán és kezélőjén egy kis fehér csipkével, aranyos hajsima tekercsben föltűzve finom fejére. Hiszem, hogy jól szelldőztetik Molière házáat, de mégis július volt és sajnáltam a szép asszonyt a meleg fekete köntösért. De méltányoltam művészi izlését. A komoly, bánatos, szenvedő Raymondhoz úgy illett azon a sugár, karcsu termeten, mint minden igazi művészet, nagyon egyszerű törvényen alapszik: Gondolkoznunk kell fölötté. Azt mondják: „Megnézem a barátodat s megmondom — ki vagy.“ Miért nem mondják! „Megnézem a ruhádat, meg a kalapodat és megmondom — ki vagy.“

Ha a művésznők „igazán“ megnézik szerepüket és igazán gondolkoznak, soha sem fognak kokottokat öltözni, ha hercegnőket játszanak. És viszont hercegnőknek, ha — féklilági hölgyeket ábrázolnak.

G. M. I.

Hercegovinára s akarjuk, hogy házunkra nézve érvényben álló trónöröklés rendje ezen országokra is alkalmaztassék.

Két esztendő telt el ezen proklamáció és Bosznia—Hercegovina annektálása óta s ennek dacára e két ország jogállása ma is teljesen bizonytalannak tekinthető. Kétségtelen ugyanis, hogy az uralkodóház suverénitásának kiterjesztése ezen országokra, azoknak hovatartozását, alkotmányjogi helyzetét még el nem dönti s így azok mai helyzete véglegesnek semmiképp sem tekinthető.

Nem lehet végleges ezen helyzet azért, mert az egyszerűen a dualizmus megszűntét jelenti, ami bármennyire kívánatos is, mindaddig azonban, amíg az törvényesen fennáll, addig a dualizmus keretén kívül álló országok létezése önmagától jelent a dualizmustól eltérő más államjogi alakulást.

Nem lehet végleges Bosznia—Hercegovina jelen helyzete azért sem, mert az a magyar közjognak azon tételével, mely szerint a magyar királyság suverénitása az osztrák császárságtól teljesen külön önálló suverénitás, ellentétben áll. Minthogy ezen országok a magyar király és az osztrák császár közös suverénitása alá kerültek, aminőt azonban ami alkotmányunk nem csak nem ismer, de ellene kifejezetten tiltakozik.

De nem állandósítható a mai helyzet azért sem, mert Magyarország nem azért hozott óriási pénz- és véráldozatot, hogy az uralkodóház önmagának szerezzen új anyagi és hatalmi forrásokat, hanem követelnie kell, hogy a népek erejével és mérhetlen áldozatával szerzett országok a népeké legyenek s az újonnan létesült, illetve föltámasztott kapcsolatnak a népek lássák hasznát.

S ekkor más jogos megoldás, mint ez országoknak Magyarországhoz kapcsolása, nem létezhetik. Mindkét ország századokon keresztül a magyar királysághoz tartozott s éppen ez a történelmi múlt adta meg az előjogot úgy a berlini egyezmény, mint az annekszió alkalmával, ezen országok bekebelezésére. Ezen országok zászlaja századok óta a koronázási szertartás alkalmán képezi és azok Róma néven ma is magyar király címei között foglaltatnak s az esküvel megerősített királyi hűlevél azok visszaszerzését és Magyarországhoz való visszakapcsolását ígéri.

A református egyház presbiteri gyűlése.

A tárgyak sorrendje.

A debreceni református egyház e hó 29-ik napján, szombaton délután 3 órakor az egyház tanácstermében presbiteri gyűlést tart, melynek tárgysorozata a következő: 1. Jelentés arról, hogy a folyó évi szept. 24-én tartott legközelebbi presbiteri gyűlés jegyzőkönyve szept. hó 28. napján hitelesített. 2. Szabó Sándor új presbyter felesketése. 3. Néhai Komlóssy Arthur helyének betöltése az iskolaszékben, ispotályi vegyes bizottságban, ösztöndíjosztó bizottságban, gazdasági bizottságban, iskolákat építtető vegyes bizottságban, parochialis bizottságban. 4—5. Esperesi körlevél, az egyházkerületi közgyűlésnek november 22-re kitűzése és püspök körlevele és 5 egyházmegyei tanítóképviselőre szavazás tárgyában. 6. Jánosi Zoltán lelkész és Pethő István egyházi jelentése egy ismeretlen által a perselybe tett 6 korona tárgyában. 7. Az egyházmegyei közgyűlés folyó évi 147. sz. végzése a parochialis köröket szervező egyházközségekben a presbyterek választásának módjáról alkotott szabályrendelet tervezete tár-

gyában. 8—11. A gazdasági bizottság végzése a tisztviselői fizetésekből előleg adása, a belhivatalnokok és tisztviselők részére kölcsön megszavazása, a consistorialis ház udvarán levő kuthoz a víz huzására motor állítása, a kistemplom tetején végzendő javítás és átalakítás, néhai Sillény Elek halasi tanár végrendeleti hagyománya tárgyában. 12—15. Szele György iskolaszéki elnök jelentése Szőke János, Varga Béla, Szabó István, Törő Mihályné korpótléka, a Mester-utcai leányiskolában épült új tanterem átvétele, négy tanyai állami iskolai tanító vallásitanítási díjazásának folyóvá tétele, a Debreceni Első Takarékpénztár részéről küldött 100 korona adomány felhasználása tárgyában. 16—17. Az iskolaszék végzése az országos tanítói nyugdíjintézetet illető és a tanítókat terhelő járulékok befizetésének ellenőrzése és az iskolaszéki elnöknek az 1910—11-i iskolai évre szóló beiratások eredményéről, az osztályok változásáról, a női kézimunka és vallásitanításáról adott jelentése tárgyában. 18. Dr. Nagy Lajos végrendeleti végrehajtó kérvénye néhai Simonffy Imre volt főgondnok kegyes hagyományainak befizetéséről, szabályszerű nyugta kiállítására iránt. 19. Böszörményi Imre és Ormós Lajos tanítók kérvénye drágasági pótlék adása iránt. 20. Háló Sándor tanító kérvénye 400, illetve 150 korona kölcsön adásáért. 21. Széll István énekvezér kérvénye, hogy lakásába a villamos világítás vezetésének alkalmazása rendeltessék el. 22. Az egyházi tisztviselők kérvénye, hogy a hivatalos órák délelőtt s egyfolytában legyenek. 23. Iskolaszéki elnök jelentése Varga Béla tanító lemondása, az általa felvett fizetés visszatérítése és helyettese díjának kiutalása tárgyában. 24. Gazdasági bizottság ez évi 1325. sz. végzése a nagytemplom egyik oszlopfejezetének lezuhanása folytán a többi oszlopfejezet megvizsgálására tett intézkedés tárgyában.

Városok akciója a husdrágaság ügyében.

Nyissák meg a szerb határt.

Budapest város törvényhatósági bizottsága legutóbb tartott rendkívüli közgyűlésén határozati javaslatot fogadott el a husdrágaság ügyében. A határozati javaslat értelmében az országgyűléshez feliratot, a kormányhoz felterjesztést, az ország törvényhatóságaihoz pedig köriratot intéz, amelyben a husdrágaság enyhítése céljából a szerb határ megnyitását kéri. A törvényhatóságokhoz, így Hajdúvármegyéhez és Debrecen városához intézett átirata a többi közt ezt mondja:

As ország állattenyésztése a fokozódott szükséglettel sem mennyiségileg, sem pedig minőségileg arányosan lépést nem tartott. Ilyen körülmények között a belföldi viszonyok, nevezetesen az ország mezőgazdasági helyzetének olymóvú megváltozása, hogy az a fogyasztó közönség hussal való értelmezés viszonyainak lényeges és állandó jellegű javulását lehetővé tegye, a közel belátható jövőben nem remélhető úgy, hogy a helyzet gyökeres javítására csakis egy módot és eszközt látunk célravezetőnek, amely nemzetgazdaságilag és kereskedelmi politikailag indokolt és ez a Szerbiából való korlátlan mennyiségű élő állatbehozatal megengedése. Ezért az országgyűlés és a kormányhoz intézett felterjesztésünk egy-egy példányát kedves testvérvárosunknak megküldjük, egy alkalommal arra kérünk benneteket, legyetek szivesek a kérdést a magatok részéről is megfontolás tárgyává tenni, ez alapon állás pontunkhoz csatlakozni, az ügy fontosságához mértén hasonló értelmű határozatot

hozni és a siker érdekében szükséges és általunk megindított országos mozgalomban együttes eljárással résztvenni.

Készfizesítés sincs.

A politika eseményei.

Ma már a kormány tanácskozott arról a fiaskóról, amely nagyhangon hirdetett készfizesítési terveiben érte. Emlékszünk rá, hogy a választáskor a munkapárti képviselők s ha jól emlékszünk a kormány tagjai is erősen hangoztatták, ha nem lesz készfizesítés, ők is követelik az önálló bankot.

Hát készfizesítés már nem lesz. Követelni fogják ők az önálló bankot. Vagy hazudnak tovább rendületlenül.

Horvátország választ.

A politikai világ érdeklődését ma a horvátországi választások foglalják le. A zágrábi jelentések szerint a nép minden rétegében nagy az izgatottság, amit az is mutat, hogy a nyolcvannyolc választókerület mindegyikében átlagosan öt képviselőjelölt küzd a mandátumért. A leghevesebb jelöltje a bának van, de annál nagyobb a presszió, amelyet a hivatalos körök a kormány jelöltjei érdekében kifejtene. Példát a magyar választások mutattak s a Khuen-kormány is mindebben támogatja Tomasicsot. Azok a minisztériumok, amelyeknek hatásköre kiterjed Horvátországra is, egyenesen ráparancsoltak a hivatalnokokra, hogy a bán jelöltjeire szavazzanak.

A kormány jelöltjei viszont az ellenzék terrorizálása miatt panaszkodnak. A kormány kiállításait jellemzi az a hír, hogy Tomasics bán Khuen közvetítésével már előre megszerezte a tartománygyűlés felosztásáról szóló királyi kéziratot, amelyet rövidesen érvényesít, ha a választások eredménye nem felel meg neki. Igen nagy érdeklődés várja tehát a horvát választások lefolyását, már azért is, mert most választanak először az új választási törvény alapján, amely száznegyven ezer új választónak adott szavazatot, úgy, hogy eddig ötvenezer választó volt, most pedig százkilencvenezer választó van.

A készfizesítések és a katonai kérdések.

A kormány félhivatalos lapjában ma egészen harcias hurokat pengett. Először kijelenté, hogy a kormány a kötelező készfizesítések felvételének követelésétől nem áll el. Aztán azt mondja, hogy a katonai kérdések terén a kilences bizottsági program megvalósításához ragaszkodik. Ez az utóbbi kijelentés különösen azért nagy érdekesség, mert ezzel most már Khuen is beismeri, hogy a katonai kérdéseket csak a nemzeti követelések teljesítése árán lehet megoldani. Az természetesen más kérdés, hogy az a

keret, amelyet a kilences bizottsági program körülölel, megfelel-e a magyar nemzet jogainak. A múlt tapasztalatok azt mutatják, hogy a nemzet ezekkel nem elégedett meg, most sem fog megnyugodni jogainak elsikkasztásában.

Az osztrák delegációból.

Bécsből jelentik: Az osztrák delegáció hadügyi albizottsága megkezdte a hadügyi rendes költségvetés részletes megvitatását. Az első szónok Tomasek, a második Mandics volt.

Minisztertanács.

Ma délután négy órakor a miniszterelnöki palotában gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök elnöklele alatt minisztertanács volt. — Ennek a tanácskozásnak legfontosabb tárgya a készfizesítések főlvétele miatt folytatott tárgyalások eredménytelensége következtében előállott helyzet szemben való állásfoglalás. Lukács László pénzügyminiszter, aki tegnap este visszaérkezett Bécsből, ma délelőtt hosszasan tanácskozott Teleszky államtitkárral — Teleszky államtitkár jelentést tett az osztrák szakreferensekkel folytatott tárgyalásokról és azok eredménytelenségéről és ennek a referátumnak alapján fog a kormány határozni afőlőtt, hogy milyen eljárást kövessen. Valószínűleg — Khuenéktől mást nem várhatunk — teljesíteni fogják Bécs követeléseit és megfognak elégedni valami formulával, amely eltemeti a készfizesítéseket. A bankszabadalom azonban ezzel még nincs meghosszabbítva, mert hátra van az országgyűlés határozata is.

A város egymillió kölcsöne.

Debreceni pénztintézet a legolcsóbb ajánlat.

Több ízben megírtuk, hogy a város szabályozásából kifolyóan város szépművészeti és utcarendezési, valamint kisajátítási célokra a kisajátítási alap terhére főlveendő egy millió korona folyó számla kölcsönre van szüksége Debrecen városának. A kölcsön főlvételét már régen elhatározták s ezért a tanács a nagyobb budapesti, valamint a tökéletes, előkelőbb helybeli pénztintézeteket ajánlattételre szólította föl.

Dacára a szűkebb pénzügyviszonyoknak s a pénzügy nem éppen kedvező helyzetére, számos ajánlat érkezett be. A tanács tegnap foglalkozott a kérdéssel.

Ajánlatot adtak be a Debreceni Első Takarékpénztár, a Magyar Általános Hitelbank debreceni fiókja, a Debreceni Hitelbank Részvénytársaság, az Ipar- és Kereskedelmi bank, a Magyar Országos Központi Takarékpénztár és az Alföldi Takarékpénztár társulva

a Pesti Hazai Első Takarékpénztár és a Közgazdasági-bankkal.

Legelső ajánlatot a Debreceni Hitelbank Részvénytársaság, valamint az Alföldi Takarékpénztár által létesített szindikátus adták be. Mindkét ajánlat az Osztrák Magyar Bank mindenkor való kamatját egy és egy negyed százalékkal meghaladó kamattal mellett folyósítja a milliós korona kölcsönt Debrecen városának.

A Debreceni Hitelbank Részvénytársaság fentemlített ajánlatától eltérő külön ajánlatot is tett, amelynek értelmében az egy millió koronás kölcsönt két évi időtartamra öt és fél százalékos kamattal folyósítja a városnak, amely kamattal a kölcsön tartalma alatt ajánlatot tevő pénztintézet által a pénz drágulása esetén sem emelhető föl.

A Debreceni Hitelbank Részvénytársaság ez utóbbi ajánlata most is háromnegyed százalékkal olcsóbb a beérkezett legolcsóbb ajánlatnál is és így bizonyos, hogy a közgyűlés városunk emez agilis, előkelő és tetemes intézetének utóbbi ajánlatát fogadja el.

Revolveres támadás az utcán.

A kilakoltatás következménye.

A debreceni királyi ügyészséghez ma jelentés érkezett, hogy egy Debrecenben is jól ismert téglagyáros ellen revolver-támadást intézett egy kollégája, aki elkeseredésében véres drámát akart rögtönözni házában.

Márkus Antal szováti cserépfedő gyáros és Karika Lajos téglagyáros az eset szereplői.

Karika Lajosnak Szováton nagyobb téglagyára volt. Éveken át jól ment a dolga, utóbb azonban eladósodott, úgy, hogy a téglagyár árverés alá került. A szoboszlói takarékpénztár vette meg a Karika-féle téglagyárat, melyet aztán a bank eladott Márkus Antal cserépfedő gyárosnak.

Márkus mintegy 10 nap előtt megjelent Karika Lajosnál, aki előtt felmutatta az adásvételi szerződést s kérte, hogy vegye tudomásul azt, hogy a téglagyárnak ő a tulajdonosa. Karika némán hallgatta a dolgot s arra kérte Márkust, hogy engedje meg neki a gyártelepen való tartózkodást e hó 24-éig. Ez időre rendezni fogja a dolgait s kiköltözik a már nem tulajdonát képező telepről. Márkus belement a dologba s október 24-én megjelent Karika lakásán, hogy átvegye jogait.

— Még nem vagyok készen a hurcolkodással — mondta nagy alázattal Karika, de már pakkolunk.

Márkus erre azt felelte, hogy csodálja, hogy még ott van, mert a kért határidő lejárt.

Női Chewreaux és Box gombos és füzös Czipők
4 forintért kaphatók a

Központi Cipő és Kalap Nagyáruház-ban
„Központi” címre tessék figyelni! **Piac-u. 41.**

kül nőnek fel a gyerekek, mint a fű és ha felnőttek, ehettek fűvet ebben a kiszárolt, koldussá tett országban.

Az ilyen kormányzati politikának csak rettenetes csőd lehet a vége.

A törvényhatóságok Boszniáért.

Közjogi mozgalom a megyékben és városokban.

Érdekes mozgalom indul most meg Szegeden, ahonnan nemsokára óriási jelentőségű indítvány indul körutra az ország összes törvényhatóságaihoz. Szükségesnek tartjuk már most részletesen megismertetni ezt a javaslatot a közönséggel, hogy annak idején, ha Debrecen város és Hajdu vármegye törvényhatósága dönteni fog benne, már mindenki átfogja az ügy fontosságát s minden erejét harcba vigye az indítvány győzelméért. A javaslat ez:

„mondja ki Szeged szabad királyi város törvényhatósági bizottsága, miszerint az annekszió végleges rendezése, illetve Bosznia Hercegovinának Magyarországhoz csatolása iránt az országgyűlés mindkét Házához és a magyar királyi kormányhoz fölratot intéz s hasonló szellemű fölratot felterjesztése okából a törvényhatóságokat megkeresni“.

Az indítvány megokolásában ezeket mondja:

Éppen most két esziendeje annak, hogy Ferenc József apostoli magyar király ő felsége suverénitását és a trónöröklési rendet kiterjesztette Boszniára és Hercegovinára s ezen országoknak alkotmányos intézményeket biztosított. Az ezen országok népeire intézett fejedelmi szózatban annak a kijelentése foglaltatik, miszerint a tartományi alkotmány létesítésének elengedhetetlen előfeltétele, hogy a két ország jogállása világos és kétséget kizáró módon megállapíttassék. Ez okból, valamint tekintettel azokra az ősi kötelezettségekre, amelyek dicső elődeinket a magyar trónon ezen országokhoz fűzték, suverén jogainkat kiterjesztjük Boszniára és

sorsától függ. Vajjon a szemünkbe vagy farkunkra szállnak-e: könyvet facsarva vagy kacagásra ingerelve. Blaháné bármilyen óriási, egyetlen és felülmulhatatlan művész, soha se lett volna Blaháné, ha nem viseli egy a kis babos rokolyáit, csipkés ingvállait, papikendőt, apró ráncos csizmáit.

Cécile Sorel, a franciák Márkus Emájája az elmúlt év egyik meleg júliusi napján Raymondöt játszolta az „Alfonz ur“-ban. Játszotta pedig fekete, lágy gyapju szövetben, nyakán és kezélőjén egy kis fehér csipkével, aranyos hajsima tekercsben föltűzve finom fejére. Hiszen, hogy jól szellőztetik Molière házáat, de mégis július volt és sajnáltam a szép asszonyt a meleg fekete köntösért. De méltányoltam művészi ízlését. A komoly, bánatos, szenvedő Raymondhoz úgy illett azon a sugár, karcsu termeten, mint minden igazi művészet, nagyon egyszerű törvényen alapszik: Gondolkozni kell fölötte. Azt mondják: „Megnézem a barátodat s megmondom — ki vagy.“ Miért nem mondják! „Megnézem a ruhádat, meg a kalapodat és megmondom — ki vagy.“

Ha a művésznők „igazán“ megnézik szerepüket és igazán gondolkoznak, soha sem fognak kokottokat öltözni, ha hercegnőket játszanak. És viszont hercegnőknek, ha — féltárgyi hölgyeket ábrázolnak.

G. M. I.

Hercegovinára s akarjuk, hogy házunkra nézve érvényben álló trónöröklés rendje ezen országokra is alkalmaztassék.

Két esztendő telt el ezen proklamáció és Bosznia—Hercegovina annektálása óta s ennek dacára e két ország jogállása ma is teljesen bizonytalanul tekinthető. Kétségtelen ugyanis, hogy az uralkodóház suverénitásának kiterjesztése ezen országokra, azoknak hovatartozását, alkotmányjogi helyzetét még el nem dönti s így azok mai helyzete véglegesnek semmiképp sem tekinthető.

Nem lehet végleges ezen helyzet azért, mert az egyszerűen a duálizmus megszűntét jelenti, ami bármennyire kívánatos is, mindaddig azonban, amíg az törvényesen fönnáll, addig a duálizmus keretén kívül álló országok létezése önmagától jelent a duálizmustól eltérő más államjogi alakulást.

Nem lehet végleges Bosznia—Hercegovina jelen helyzete azért sem, mert az a magyar közjognak azon tétével, mely szerint a magyar királyság suverénitása az osztrák császárságtól teljesen külön önálló suverénitás, ellentétben áll. Minthogy ezen országok a magyar király és az osztrák császár közös suverénitása alá kerültek, aminőt azonban ami alkotmányunk nem csak nem ismer, de ellene kifejezetten tiltakozik.

De nem állandósítható a mai helyzet azért sem, mert Magyarország nem azért hozott óriási pénz- és véráldozatot, hogy az uralkodóház önmagának szerezzen új anyagi és hatalmi forrásokat, hanem követeléseink kell, hogy a népek erejével és mérhetlen áldozatával szerzett országok a népeké legyenek s az újonnan létesült, illetve föltámasztott kapcsolatnak a népek lassák hasznát.

S ekkor más jogos megoldás, mint ez országoknak Magyarországhoz kapcsolása, nem létezhetik. Mindkét ország századokon keresztül a magyar királysághoz tartozott s éppen ez a történelmi múlt adta meg az előjogot úgy a berlini egyezmény, mint az annekszió alkalmával, ezen országok bekebelezésére. Ezen országok zászaja századok óta a koronázási szerződés alkalmánál képezi és azok Róma néven ma is magyar király címei között foglaltatik s az esküvel megerősített királyi hittelől azok visszaszerzését és Magyarországhoz való visszakapcsolását ígéri.

A református egyház presbiteri gyűlése.

A tárgyak sorrendje.

A debreceni református egyház e hó 29-ik napján, szombaton délután 3 órakor az egyház tanácstermében presbiteri gyűlést tart, melynek tárgysorozata a következő: 1. Jelentés arról, hogy a folyó évi szept. 24-én tartott legközelebbi presbiteri gyűlés jegyzőkönyve szept. hó 28. napján hitelesített. 2. Szabó Sándor új presbyter felesketése. 3. Néhai Komlóssy Arthur helyének betöltése az iskolaszékben, ispotályi vegyes bizottságban, ösztöndíjosztó bizottságban, gazdasági bizottságban, iskolákat építő vegyes bizottságban, parochialis bizottságban. 4—5. Esperesi körlevél, az egyházkerületi közgyűlésnek november 22-re kitűzése és püspök körlevele és 5 egyházmegyei tanítóképviselőre szavazás tárgyában. 6. Jánosi Zoltán lelkész és Pethő István egyházi jelentése egy ismeretlen által a perselybe tett 6 korona tárgyában. 7. Az egyházmegyei közgyűlés folyó évi 147. sz. végzése a parochialis köröket szervező egyházközségekben a presbiterek választásának módjáról alkotott szabályrendelet tervezete tár-

gyában. 8—11. A gazdasági bizottság végzése a tisztviselői fizetésekből előleg adása, a belhivatalnokok és tisztviselők részére kölcsön megszavazása, a consistorialis ház udvarán levő kuthoz a víz huzására motor állítása, a kistemplom tetején végzendő javítás és átalakítás, néhai Sillény Elek halasi tanár végrendeleti hagyománya tárgyában. 12—15. Szele György iskolaszéki elnök jelentése Szőke János, Varga Béla, Szabó István, Török Mihályné korpótléka, a Mester-utcai leányiskolában épült új tanterem átvétele, négy tanyai állami iskolai tanító vallásitanítási díjazásának folyóvá tétele, a Debreceni Első Takarékpénztár részéről küldött 100 korona adomány felhasználása tárgyában. 16—17. Az iskolaszék végzése az országos tanítói nyugdíjintézetet illető és a tanítókat terhelő járulékok befizetésének ellenőrzése és az iskolaszéki elnöknek az 1910—11-i iskolai évre szóló beiratások eredményéről, az osztályok változásáról, a női kézimunka és vallás tanításáról adott jelentése tárgyában. 18. Dr. Nagy Lajos végrendeleti végrehajtó kérvénye néhai Simonfy Imre volt főgondnok kegyes hagyományainak befizetéséről, szabályszerű nyugta kiállítására iránt. 19. Böszörményi Imre és Ormós Lajos tanítók kérvénye drágasági pótlék adása iránt. 20. Háló Sándor tanító kérvénye 400, illetve 150 korona kölcsön adásáért. 21. Széll István énekvezér kérvénye, hogy lakásába a villamos világítás vezetésének alkalmazása rendeltessék el. 22. Az egyházi tisztviselők kérvénye, hogy a hivatalos órák délelőtt s egyfolytában legyenek. 23. Iskolaszéki elnök jelentése Varga Béla tanító lemondása, az általa felvett fizetés visszatérítése és helyettese díjának kiutalása tárgyában. 24. Gazdasági bizottság ez évi 1325. sz. végzése a nagytemplom egyik oszlopfejezetének lezuhanása folyán a többi oszlopfejezet megvizsgálására tett intézkedés tárgyában.

Városok akciója a husdrágaság ügyében.

Nyissák meg a szerb határt.

Budapest város törvényhatósági bizottsága legutóbb tartott rendkívüli közgyűlésén határozati javaslatot fogadott el a husdrágaság ügyében. A határozati javaslat értelmében az országgyűléshez fölratot, a kormányhoz felterjesztést, az ország törvényhatóságaihoz pedig köriratot intéz, amelyben a husdrágaság enyhítése céljából a szerb határ megnyitását kéri. A törvényhatóságokhoz, így Hajdúvármegyéhez és Debrecen városához intézett átirata a többi közt ezt mondja:

As ország állattenyésztése a fokozódott szükséglettel sem mennyiségileg, sem pedig minőségileg arányosan lépést nem tartott. Ilyen körülmények között a belföldi viszonyok, nevezetesen az ország mezőgazdasági helyzetének olymévű megváltozása, hogy az a fogyasztó közönség hussal való értelmezés viszonyainak lényeges és állandó jellegű javulását lehetővé tegye, a közel belátható jövőben nem remélhető úgy, hogy a helyzet gyökeres javítására csakis egy módot és eszközt látunk célravezetőnek, amely nemzetgazdaságilag és kereskedelmi politikailag indokolt és ez a Szerbiából való korlátlan mennyiségű élő állatbehozatal megengedése. Ezért az országgyűlés és a kormányhoz intézett felterjesztésünk egy-egy példányát kedves testvérvárosunknak megküldjük, egy alkalommal arra kérünk benneteket, legyetek szívesek a kérdést a magatok részéről is megfontolás tárgyává tenni, ez alapon állás pontunkhoz csatlakozni, az ügy fontosságához mérten hasonló értelmű határozatot

hozni és a siker érdekében szükséges és általunk megindított országos mozgalomban egyúttal eljárással résztvenni.

Készfizesítés sincs.

A politika eseményei.

Ma már a kormány tanácskozott arról a fiaskóról, amely nagyhangon hirdett készfizesítési terveiben érte. Emlékszünk rá, hogy a választáskor a munkapárti képviselők s ha jól emlékszünk a kormány tagjai is erősen hangoztatták, ha nem lesz készfizesítés, ők is követelik az önálló bankot.

Hát készfizesítés már nem lesz. Követelni fogják ők az önálló bankot. Vagy hazudnak tovább rendületlenül.

Horvátország választ.

A politikai világ érdeklődését ma a horvátországi választások foglalják le. A zágrábi jelentések szerint a nép minden rétegében nagy az izgatottság, amit az is mutat, hogy a nyolcvannyal választókerület mindegyikében átlagosan öt képviselőjelölt küzd a mandátumért. A leghevesebb jelöltje a bának van, de annál nagyobb a presszió, amelyet a hivatalos körök a kormány jelöltjei érdekében kifejtenek. Például a magyar választások mutattak s a Khuen-kormány is mindenben támogatja Tomasicsot. Azok a minisztériumok, amelyeknek hatásköre kiterjed Horvátországra is, egyenesen ráparancsoltak a hivatalnokokra, hogy a bán jelöltjeire szavazzanak.

A kormány jelöltjei viszont az ellenzék terrorizálása miatt panaszkodnak. A kormány kiállításait jellemzi az a hír, hogy Tomasics bán Khuen közvetítésével már előre megszerezte a tartománygyűlés felosztásáról szóló királyi kéziratot, amelyet rövidesen érvényesít, ha a választások eredménye nem felel meg neki. Igen nagy érdeklődés várja tehát a horvát választások lefolyását, már azért is, mert most választanak először az új választási törvény alapján, amely száznegyvenezer új választónak adott szavazatot, úgy, hogy eddig ötvenezer választó volt, most pedig százkilencvenezer választó van.

A készfizesítések és a katonai kérdések.

A kormány félhivatalos lapjában ma egészen harcias hurokat pengett. Először kijelenti, hogy a kormány a kötelező készfizesítések felvételének követelésétől nem áll el. Aztán azt mondja, hogy a katonai kérdések terén a kilences bizottsági program megvalósításához ragaszkodik. Ez az utóbbi kijelentés különösen azért nagy érdekességű, mert ezzel most már Khuen is beismeri, hogy a katonai kérdéseket csak a nemzeti követelések teljesítése árán lehet megoldani. Az természetesen más kérdés, hogy az a

keret, amelyet a kilences bizottsági program körülölel, megfelel-e a magyar nemzet jogainak. A múlt tapasztalatok azt mutatják, hogy a nemzet ezekkel nem elégedett meg, most sem fog megnyugodni jogainak elsikkasztásában.

Az osztrák delegációból.

Bécsből jelentik: Az osztrák delegáció hadügyi albizottsága megkezdte a hadügyi rendes költségvetés részletes megvitatását. Az első szónok Tomasek, a második Mandics volt.

Minisztertanács.

Ma délután négy órakor a miniszterelnöki palotában gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök elnökle alatt minisztertanács volt. — Ennek a tanácskozásnak legfontosabb tárgya a készfizesítések főlvétele miatt folytatott tárgyalások eredménytelensége következtében előállott helyzettel szemben való állásfoglalás. Lukács László pénzügyminiszter, aki tegnap este visszaérkezett Bécsből, ma délelőtt hosszas tanácskozott Teleszky államtitkárral — Teleszky államtitkár jelentést tett az osztrák szakreferensekkel folytatott tárgyalásokról és azok eredménytelenségéről és ennek a referátumnak alapján fog a kormány határozni afelől, hogy milyen eljárást kövessen. Valószínűleg — Khuenéktól mást nem várhatunk — teljesíteni fogják Bécs követeléseit és meg fognak elégedni valami formulával, amely eltemeti a készfizesítéseket. A bankszabadalom azonban ezzel még nincs meghosszabbítva, mert hátra van az országgyűlés határozata is.

A város egymillió kölcsöne.

Debreceni pénzügyintézet a legolcsóbb ajánlat.

Több ízben megírtuk, hogy a város szabályozásából kifolyóan város szépirodai és utcarendezési, valamint kisajátítási célokra a kisajátítási alap terhére főlveendő egy millió korona folyó számla kölcsönre van szüksége Debrecen városának. A kölcsön főlvételét már régen elhatározták s ezért a tanács a nagyobb budapesti, valamint a tökére erős, előkelőbb helybeli pénzügyintézeteket ajánlattételre szólította föl.

Dacára a szűkebb pénzügyviszonyoknak s a pénzpiac nem éppen kedvező helyzetére, számos ajánlat érkezett be. A tanács tegnap foglalkozott a kérdéssel.

Ajánlatot adtak be a Debreceni Első Takarékpénztár, a Magyar Általános Hitelbank debreceni fiókja, a Debreceni Hitelbank Részvénytársaság, az Ipar- és Kereskedelmibank, a Magyar Országos Központi Takarékpénztár és az Alföldi Takarékpénztár társulva

a Pesti Hazai Első Takarékpénztár és a Közgazdasági-bankkal.

Legelső ajánlatot a Debreceni Hitelbank Részvénytársaság, valamint az Alföldi Takarékpénztár által létesített szindikatus adták be. Mindkét ajánlat az Osztrák Magyar Bank mindenkor való kamatját egy és egy-negyed százalékkal meghaladó kamattal mellett folyósítja a milliós korona kölcsönt Debrecen városának.

A Debreceni Hitelbank Részvénytársaság fentemlített ajánlatától eltérő külön ajánlatot is tett, amelynek értelmében az egy millió koronás kölcsönt két évi időtartamra öt és fél százalékos kamattal mellett folyósítja a városnak, amely kamattal a kölcsön tartalma alatt ajánlatot tevő pénzügyintézet által a pénz drágulása esetén sem emelhető föl.

A Debreceni Hitelbank Részvénytársaság ez utóbbi ajánlata most is háromnegyed százalékkal olcsóbb a beérkezett legolcsóbb ajánlatnál is és így bizonyos, hogy a közgyűlés városunk emez agilis, előkelő és tetőerős intézetének utóbbi ajánlatát fogadja el.

Revolveres támadás az utcán.

A kilakoltatás következménye.

A debreceni királyi ügyészséghez ma jelentés érkezett, hogy egy Debrecenben is jól ismert téglagyáros ellen revolver-támadást intézett egy kollégája, aki elkeseredésében véres drámát akart rögtönözni házában.

Márkus Antal szováti cserépfedő gyáros és Karika Lajos téglagyáros az eset szereplői.

Karika Lajosnak Szováton nagyobb téglagyára volt. Éveken át jól ment a dolga, utóbb azonban eladósodott, úgy, hogy a téglagyár árverés alá került. A szoboszlói takarékpénztár vette meg a Karika-féle téglagyárat, melyet aztán a bank eladott Márkus Antal cserépfedő gyárosnak.

Márkus mintegy 10 nap előtt megjelent Karika Lajosnál, aki előtt felmutatta az adásvételi szerződést s kérte, hogy vegye tudomásul azt, hogy a téglagyárnak ő a tulajdonosa. Karika némán hallgatta a dolgot s arra kérte Márkust, hogy engedje meg neki a gyártelepen való tartózkodást e hó 24-éig. Ez időre rendezni fogja a dolgait s kiköltözik a már nem tulajdonát képező telepről. Márkus belement a dologba s október 24-én megjelent Karika lakásán, hogy átvegye jogait.

— Még nem vagyok készen a hurcolkodással — mondta nagy alázattal Karika, de már pakkolunk.

Márkus erre azt felelte, hogy csodálja, hogy még ott van, mert a kért határidő lejárt.

Női Chewreaux és Box gombos és füzös Czipők
4 forintért kaphatók a

Központi Cipő és Kalap Nagyáruház-ban
„Központi” címre tessék figyelni! **Piac-u. 41.**

— Megyek azonnal, megyek — mondta könyezve Karika.

Márkus mit sem sejtett s várta, hogy mi lesz. Karika Lajos erre beszaladt a másik szobába s revolvert hozott. Márkus elé állt:

— No, most leszámolunk! Egy golyót magamnak, egyet magának szántam.

Éppen lővésre tartotta készen a fegyvert, amikor Márkus rávetette magát s a revolvert kicsavarta a kezéből.

Szerencsére baj nem történt. Az ekeseredett ember egyideig dühöngött s aztán Márkus cselvédsége kihurcolkodtatta Karikát a régi otthonából. Márkus feljelentette a merénylőt a rendőrségen, mely az ügyészségnek tett jelentést s a vizsgálatot megindították elle.

Végladás

van

GLÜCK EDE

cipőüzletében

a Kistemplommal szemben
a Barakban.

A vasárnapi repülés!

A közönség érdeklődése.

Fernand Blanchard halála.

A tegnap délutáni táviró szomorú hírt hozott G. W. Hamelnak a debreceni repülés fiatal bajnokának. Legjobb francia barátja és a repülésben iskolatársa, Blanchard, akinek két hét előtt történt sebesülése folytán végző a debreceni repülőmutatványokat, szerda délután meghalt. Blanchard két hét előtt még együtt trainirozott Hamellel az Etampai nagy téren, hogy a Brüsszeli versenyeken részt vegyenek. Páris felé való röptében lezuhant, agryázkódást szenvedett és jobb karja összezúródott. Akkor kérte meg Hamelt helyette Debrecenben röptülni. Már félig gyógyulva szerdán, elrepült Bourgeba egy versenyre, részt is vett a versenyen, de visszafelé röptében Páris mellett Issy des Moulinaeuxnál amidőn leszállott volna 30 méter magasból a kimerültség folytán lezuhant és rögtön szörnyet halt.

A párizsi lapok egybehangzóan esésének okát abban a kimerültségben látják, melyet betegsége és gyógyulatlan állapota okozott. Ez a levegő meghódítóinak sorsa, amelyet mindannyiszor szembe néznek amikor félröptülnek.

Hamelt barátjának sorsa elszomorította, de bátorságát nem vette attól, hogy a lég

meghódításának további küzdelmében részt vegyen.

Páratlanul áll az az érdeklődés, amelyet a debreceni repülés iránt tanuit a közönség. A rendezőség, mely csak 150 páholyt készített, kénytelen volt újabb 50 páholyt emelni és az elsőrendű ülőhelyek számát is a területi viszonyokhoz képest 250-nel gyarapítani. A közönség a saját érdekében cselekszik, ha már most megváltja jegyeit a repüléshez, mert vasárnap a vidékről beözönlő közönség a még megérvő jegyeket el fogja kapkodni.

Az idő is gyönyörűen kedvez a nem mindennapi látványnak s így bizonyos, hogy olyan alkalma lesz a közönségnek meg szemlélni az új csodát, aminőre még eddig módja nem volt.

A helyi vasút igazgatósága a repülőterre vasárnap délután 1 órától szállítja a közönséget, 10 percenként induló vonatokkal. Felszállási hely a Bika szálloda előtt lesz. A helyi vasut vonatai a nézőtérrel szemközti levő katonai barakig közlekednek.

Vteldij a repülési térig 40 fillér, menetérti jegy a repülésre és vissza 50 fill. A repülés kezdete fél 3 órakor lesz és egy és fél óráig tart.

Helyárak a következők: páholy 4 személyre 20 korona, elsőrendű ülőhely 4 kor. másodrendű ülőhely 3 korona, elsőrendű állóhely 2 korona, másodrendű állóhely 1 korona. Katonaiszi és legénységi jegyek a térparancsnokságnál vehetők át. Munkásjegyek a szociáldemokrata-párt titkárságánál, a Margit-fürdő telepen várhatóak.

A jegyek elárúsítását a következő kereskedők eszközlik:

Antalfy József könyvkereskedő, Piac-utca 44.

Aczél Henrik könyvkereskedő, Piac-utca.

Benyáts Emil kézimunka-kereskedő, Tisza-palota.

Csáthy Ferenc könyvkereskedő, Egyház-tér.

Frank Testvérek férfi-divat kereskedők, megyeház mellett.

Konsek Kornél rövidáru kereskedő, Kossuth-utca 1.

Molnár Ferenc női-divat kereskedő, városház épület.

Thaisz Arhur papirkereskedő, Piac-utca 7.

Varga József bútorkereskedő, Piac-utca 44.

A következő dohánytözdekben:

Kandel Józsefné Piac-u. 67.

Kain Szeréna Piac-u. 46.

Neumann Sasolta Piac-u. 60.

Nagy Samu városház-épület.

Swartz Dániel Piac-u. 29.

Schwartz Maud Piac-u. 14.

A repülőtéren 200 páholy lesz, a melynek legnagyobb része, valamint az elsőrendű ülőhely nagyrésztben már elővételben eladott. Debrecen legátavolabb környékének intelligenciája érdeklődik a repülés iránt és naponta jönnek sürgönyi előjegyzések a vidékről.

Őskori sirok.

Balázs vitéz csontjai.

Biharudvariban Árpádkori sirokat kerestek és rendkívül nagyértékű őskori leletre bukkantak. Megtalálták az udvari-i népmonda hőségnek, Balázs vitéznek csontjait. Dr. Posta

Béla kolozsvári egyetemi tanár nagy értékűeknek találta a leleteket.

Biharudvariban a kisebbik fiúiskola udvarán és a Ferendekhalomban találtak néhány árpádkori sirt. Balázshalmon félméternyire az ősi felszín alatt a 3.10 és 2.60 mt. széles területen fehér és vörhenyes barna hosszú színű szövet lenyomatai tüntek elő a fogékony anyagban; ezalatt pedig ismét 50 cm. mélységben hasonló színű szőnyegre valló lenyomaton feküdt zsugorítva a biharudvari néphagyomány Balázs vitéze, tetovirozástól vöröslő csontvázal és baloloaja mellett maroknyi vörösfestékekkel, hogy a másvilágon is tudja kendőzni magát. Mellette semmi más, kő, csont vagy érc, anyag tárgy nem volt.

Dr. Posta Béla kiváló szaktudós a neolith (újabb kőkor) időknek abból a szakaszából származtatja e zsugorított, minden melléklet nélkül szükölködő, vörösfestékes temetkezéseket, amikor a lakóhely és a temető egymástól nem váltak még el, hanem az elhunytat a lakóhelyén temették.

Balázs vitéz csontjait a debreceni muzeumba vitték. Balázs vitézzel jöttek hadakozva az udvari magyarok, valamikor, régen. Temették pedig Balázs vitézt arannyal vert nehéz szőnyeg alá s fehérítő csontjait piros irással rajzolták tele... Így regélte az udvari nép. És most megvan Balázs vitéz csontja.

Lövés a zsinagógába.

Rémület az istentiszteleten.

Vakmerő merényletet követtek el szerdán este egy debreceni izraelita templomban. A most lezajlott sátoros ünnepek utolsó napja este történt a felháborító eset, hogy a Csokonai-utcában levő szefárd izr. hitközség templomába belőttek.

Debrecenben, mint tudvalevő, három hitközség van. A haladó, orthodox és az ugynevezett szefárd hitközség, melynek tagjai a syanyol zsidóság leszármazottjai. Ezek az emberek rendkívül vallásosak, úgy, hogy a legkisebb ünnepet is nagy ceremóniával, tempiumi ájtatoskodással ülik meg.

A sátoros ünnepek utolsó napján este zsufolva van a Csokonai-ucán levő templom. Tömve volt a templom nemcsak felnőttekkel, hanem nőekkel és gyermekekkel, akik ezen az ünnepen különösen örvendeztek, mert örömnapijuk az.

Javában folyt az istentisztelet, a midőn az ájtatoskodást ablakok csörömpölése zavarta meg. A következő pillanatban egymásután két revolverlövés hangzott s általános rémületet kellett a templomban. A revolvergolyók közül az egyik Ehrich Jakab rabbinus füle mellett süvitett el, a másik golyó pedig a padok egyikébe furódott.

A merénylet óriási konsternációt keltett. Az ima abbamaradt. Zavaros kavardás keletkezett. A férfiak kirohantak a templomból az utcára, de ekkor már a merénylő gonosz tetteseknek nyoma veszett. Eltűntek az esti sötétségben.

A hitközség elöljárósága a rendőrségen feljelentést tett a merénylők ellen, de eddig

Ma már az egész Debreczen hölgyközönsége bámulatos olcsóságáról beszél.

A Budapesti Csipkeáruház fiókjülete SAS-UTCA 4. Bejárat a Kossuth-utca felől.

csak a Budapesti Csipkeáruház fiókjüzetének nagy árkedvezmény! Pontos, szolid kiszolgálás! Tessék a címre figyelni!

csak azt lehetett megállapítani, hogy az istentisztelet előtt több suhanc tartózkodott a templom előtt.

A tetteseket kutatja a rendőrség.

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vessző- és hólyagbajoknál, bőrszervek, cukorbetegségnél, vörhenyénél és haragos bántalmaknál kitűnő hatása.

Természetes vasmentes szulfidvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST Sztinye-Lipősi Salvator-forrásvállalat, Budapest, Budófi utca 2.

Postaszolgák és altisztek forrongása.

A fizetésrendezés előtt.

Most, hogy a kereskedelmi miniszter a postások fizetésjavításán három milliót állított be a költségvetésbe, a postaszolgák és altisztek közt valóságos forrongás tört ki. Az a hír járta — nem tudni, mily forrásból került a hír forgalomba — hogy a szolgák és altisztek rosszabbul fognak járni, vagyis, hogy a fizetésjavítás után a helyzetük rosszabb lesz, mint eddig volt.

Eddig járt:

Huszonöt évi szolgálat után . . .	1400 kor.
Lakbér, tekintet nélkül a szolgálati időre	400 "
Kézbesítő rendkívüli időre terjedő szolgálatért kaptak	80 "
Altisztek	100 "
Részesedés címén	50 "
Pénzkezelés címén (pénzes levélhordók)	192 kor.
Összesen: 2222 kor.	

Az a hír járta, hogy a mellékilletmények ezután elmaradnak.

A maximális fizetés lesz:	1460 kor.
Lakbér	500 "
Összesen: 1960 kor.	

Eszerint a fizetésjavítás után 262 koronával kevesebb jövedelme volna, mint eddig volt.

Munkatársunk fölkereste ma Follért Károly posta- és távirtdavezérgazgatót, hogy erről fölvilágosítást kérjen. A vezérgazgató rendelkezésünkre bocsátotta az adatokat, kijelentvén egyszersmint, hogy oly fizetés el nem képzelhető, mely után a jövedelem kevesebb volna, mint amilyen azelőtt volt.

Az adatok szerint a fizetésrendezés után a mellékilletmények megmaradnak.

A szolgák kezdőfizetése 800 korona marad. Voltak szolgák, akik 700 korona kezdőfizetéssel léptek szolgálatba. Ez megszűnik és mindenki 800 koronával kezdi a szolgálatot kivétel nélkül.

A szolgák eddig 1100 koronáig vihették fel. Ezután 1400 koronáig vihetik fel. Eddig öt évenként 100 koronával léptek elő. Ezután 2, 3 és 4 év lesz a várakozási idő és csak a 6. fokozatban lévők várakozási ideje lesz 5 év.

Az altisztek kezdőfizetése 1100 korona volt eddig és maximális fizetésük 1400 korona volt.

Jövőben háromféle altiszt lesz: első-, másodosztályú és kezelő altiszt.

A másodosztályú altiszt kezdőfizetése

1200 korona; maximális fizetése 1600 korona.

A várakozási idő nem öt, hanem három éves.

Az első osztályú altiszt kezdőfizetése

1200 korona, maximális fizetése 2000 korona.

Az előléptetés a két első fokozatban kétéves várakozási idő lesz az eddigi hároméves helyett.

A kezelő altiszt kezdőfizetése 1400 korona; maximális fizetése 2800 korona lesz.

Az előléptetés hároméves és négyéves várakozási idő.

A Vilmos-huszárok lóversenye.

A jubileumi futtatás.

A Vilmos huszárezred tegnap délután tartotta meg évenkénti szokásos lóversenyét, melynek igen szép idő kedvezett. A versenyen két futamnál baleset is történt, de komolyabb következmények nélkül. Így a szolgálati lovak akadályversenyénél felbukott Lichtenstein Pál főhadnagy lova a főhadnagy lebukott róla. Semmi baja se történt.

Valamint a jubileumi akadályversenyénél báró Walobott Kelemen főhadnagy esett le a lóról anélkül azonban, hogy komolyabb sérülést szenvedett volna. A szépen sikerült versenyen megjelent Debrecen uritársaságának hölgyvilága. Jelen voltak Schönberger báróné leányával, Tókey Márta, Kirsch őrnagyné, Chernel őrnagyné, Perczel őrnagyné és leánya, báró Mesburg főhadnagy, Irinyiné és leánya, báró Marschal tábornokné és leányai, báró Durneisz kapitányné, Nedeczky kapitányné és Zádor Ida, Kolbenhayerné és leánya, Ujfalu Vera, Zilahy Gyuláné, Szabó Sándorné, Langsfelder ezredorvosné, Topolovics ezredorvosné, Bay kapitányné, Demetrovicsné és leánya, báró Fiáth főhadnagy, gróf Klebersberg Erna, Potorán Margit, Szunyogh Sándorné és leánya, Prichorny kapitányné, Magoss Györgyné és leányai, Szabó Anikó, Somogyiné és leánya, Ozory Vilma, Losonczy, Kovácsné, Latinovics nővérek, Hummel kapitányné, Marenzy altábornagyné, Varga Emilné, Sággy főhadnagy stb. Ott voltak továbbá a következő notabilitások Vilmos császár képviselőiben gróf Hagneck Károly őrnagy császári szárnysegéd, gróf Wolkenstein v. b. t. t., gróf Szapáry főudvarmester, gróf Stahrenberg őrnagy, gróf Wolkenstein gárdahadnagy, Stankovánszky Imre orsz. képviselő, P. Pallay Imre, Mihalcics ezredes, Tallián Vilmos, Dobay gárdakapitány, Menlei László, Rostás István főkapitány, Szabó Kálmán, Vargha Elemér tanácsnok, Szunyogh Sándor, Marenzi altábornagy és a tisztikara stb.

A verseny eredménye a következő:

Szolgálati akadályverseny: Telegdy József főhadnagy, II. Szunyogh Rudolf zászlós, III. Freutenburg Imre báró tisztihelyettes.

Gátverseny: I. Gróf Eszterházy Alajos, II. báró Schvaben Durneiss százados, III. Perczel Dénes hadnagy.

Altisztek akadályversenye: I. Szabó káplár, II. Gyurkó káplár, III. Tóth szakaszvezető, IV. Guth őrmester.

Jubileumi akadályverseny: I. Eszterházy Alajos gróf, II. Schvaben Durneiss százados, III. Péchy hadnagy.

Szolgálati lovak versenye: I. Schvaben Durneisz báró kapitány, II. Eszterházy Alajos gróf hadnagy, III. Adda Alfréd báró hadnagy.

Félvér akadályverseny: Elifante Géza százados, II. Péchy Gábor hadnagy, III. Perczel Dénes hadnagy.

Közhuszárok versenye: Amelyben nyertek első század, 2 díjat első század, 3 díjat ötödik század, 4-et a második század.

A 'Debreczen' szerkesztősége és kiadóhivatala Piac-utca 12. sz. a.

Árverések a városnál.

Emelkedtek a boltbérek.

Ma délelőtt tartották meg a városházán a Simonffy-utcai 1. és 2. számú bérházakban lévő bérhelyiségek bérbéradására az árverést. Az árverés azt eredményezte, hogy az egyes bérletekért magasabb árakat sikerült elérni. Az árverés eredményét itt közöljük.

A Simonffy-utcai bérháznak a 2. számú bérház II. emeleti 9. számú lakást 560 koronáért Hoffmann József, a 15. számú boltot 600 koronáért Nagy Jakab, a 17, 18, 19. számú boltot 3021 koronáért Gewürtz és Klein, a 13-ik számú boltot Friedmann Bernát 705 koronáért, a 8. számú boltot 1700 koronáért Varga Imre, a 11. számú boltot 1255 koronáért Klein Antal, a 12-ik számú boltot 855 koronáért Nagy Jakab, az I. emeleti 6. számú lakást Szenes Zsigmond dr. 1120 koronáért, a II-ik emeleti 14. számú lakást Pavlovics Károly 1180 koronáért, az I. emeleti 7-ik számú lakást Révész Zsigmond 1120 koronáért, a Simonffy-utca 1. számú bérház 8. számú boltját 1305 koronáért Lindenfeld Ignác, az 1, 2. számú boltot Márton Gyula 8400 koronáért, a Péterfia-utca 76. számú boltot 336 koronáért Glück Izidor vette ki.

A városháza alatt levő 16. számú bérhelyiségért 3050 koronát Bosznai István igért.

E bérleteken kívül több földdarab bérbéradása tárgyában is tartottak árverést.

Nagy Györgyöt elítélték.

Nyolc nap egy beszédért.

A budapesti egyetemi és főiskolai ifjak egy része, mintegy háromszázövenen, f. évi január 24-ikén a Sas-körben gyűlést tartott ezzel a programmal: Az egyetemi ifjuság állásfoglalása a politikai eseményekkel szemben. A gyűlésezők küldöttség útján több országgyűlési képviselőt meghívtak, köztük dr. Nagy Györgyöt, aki a gyűlésen beszédet is mondott. A rendőrség részéről dr. Szirmay Andor rendőrtanácsos hallgatta Nagy György beszédét, a melyet királysértőnek talált és ezért bejelentette a volt képviselőt. Az ügyész vádat emelt Nagy György ellen, beszédének főleg a következő része miatt:

„Bizonyos, hogy a magyar alkotmány épületébe ismét császári gazemberek költöztek be — mondta többek közt Nagy György, — Sehol a világtörténelemben nem volt példa arra, hogy ilyen királyhűséggel megáldott nemzettel ilyen gazul bántak volna négyszáz esztendőn keresztül, mint valánk . . . Mi, mint nemzet, elieszünk valahogy, de nagyon csúf, vicclapba való figura a nemzet nélkül való uralkodó . . . Már függetlenek voltunk akkor, amikor a Habsburgok ősei még kecskéket legeltettek. Mikor meg láttam a képviselőházban Khuen-Héderváryt, ezt a szárnalmas, reszkető, dadogó embert, azt mondtam, nem volt okosabb cselédje a császárnak; hiszen az ép oly buta, mint a gazdája.”

Ma tárgyalta az ügyet a budapesti büntetőtörvényszéknek ítélkező tanácsa. A vádat dr. Keserű Lajos kir. ügyész képvisel. e, a vádlott védő nélkül jelent meg.

— Bűnösnek érzi magát? — kérdezte elnök.

— Mem vagyok bűnös. Republikánus érzelmű vagyok s így csak a törvényben előírt kötelező tiszteletet tartom be az uralkodóval szemben. A magyar királyt nem bántottam, csak az osztrák császár magyar ténykedéseit tettem kritika tárgyává. Ezt nem tilthatja meg a törvény. Az osztrák császár ténykedéseit úgy kritizálhatom, mint a karmelyik más uralkodó magyar ténykedéseit.

Ezután felolvastatta az elnök az inkriminált beszéd gyorsírói följegyzéseit. Mikor a bíró az olvasásban ahhoz a részhez ért, hogy „Khuen sötét gazember” — Gabányi Miklós volt országgyűlési képviselő, aki a halgatóság között volt, közbeszólt:

— Ugy van — mondta helyeslőleg.

Az elnök a közbeszólásért kiutasította Gabányit a tárgyalóteremből.

Kihallgatták tanuképen Szepsey Miklós, Kovács László és Wagner Károly egyetemi hallgatókat, akik azt vallották, hogy Nagy Györgyöt küldöttséggel hívták meg a gyűlésre. Dr. Szirmay Andor rendőrtanácsos azt vallotta, hogy ő hivatalos minőségben volt a gyűlésen és hogy Nagy György az inkriminált beszédet csakugyan elmondta.

A perbeszéd után a bíróság ítélelhozatalra vonult vissza. A törvényszék Nagy György vádlottát a büntetőtörvénykönyv 140. szakaszába ítélte, az első bekezdés szerint minősítő királysejtségi vétsége miatt nyolc napi fogházra ítélte.

UJDONSÁGOK

Vilmos német császár sürgönye a debreceni 7-es huszárezredhez.

*

Ismeretes, hogy a debreceni Vilmos-huszárezred tisztikara az ezred jubileuma alkalmából üdvözlő küldöttséget menesztett Vilmos német császárhoz, amikor Bécsben tartózkodott abból az alkalomból, hogy most töltötte be ezredtulajdonosságának 25 éves évfordulóját. Ugyanakkor báró Schönberger Brunó vezetése alatt álló küldöttség átnyújtotta az ezred üdvözlő feliratát és a tisztikar ajándékát, melyre a császár meleg hangon válaszolt.

Most pedig a hódolatteljes felíratra a következő táviratot küldte Vilmos császár Brüsszélből a Vilmos huszárezredhez:

Magyar fordításban a távirat így hangzik:

Igen köszönöm az ezred üdvözlését 25 éves ezredtulajdonosi jubileumomhoz, büszkeségem, hogy már oly régen ennek a szép lovasezrednek az élén állok, amelynek szivemből kívánom, hogy továbbra is az osztrák-magyar lovasság díszé és legfőbb hadurának öröme maradjon.

Vilmos I. R.

— **Vasárnapi istentiszteletek.** Holnap, vasárnap az ev. ref. templomokban az istentiszteletek a következő sorrendben fognak megtartatni: a Nagytemplomban prédikál: Uray Sándor lelkész, ágendázik Kecskeméthy Lajos tanár, a Kistemplomban Jánosi Zoltán lelkész, ágendázik Dicsőfi József lelkész, a Kossuth-utcai templomban Könyves Tóth Kálmán lelkész, ágendázik Boér Károly s. lelkész, az Ispotályi templomban Szele György lelkész, ágendázik Herpai Gábor s. lelkész, a városi szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár, a Csapó-kerti imaházban Kovács János vallásoktató-lelkész, a Homokkerti im. házában Berceky József szénior, Az ágostai hitvallású evangélikus temp-

lomban az isteni tiszteletet e hó 30-án vasárnap délelőtt 10 órákor Materny Lajos főesperes-lelkész, hétfőn a reformáció emlék-ünnepén Nikodemusz Károly segédlelkész végzi.

— **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Hajnal Bernát debreceni segédtanfelügyelőt Szatmárra, dr. Balga István bars megyei segédtanfelügyelőt pedig Debrecenbe helyezte át.

— **Uj megyebizottsági tagok.** A tegnapi előtti lefolyt általunk már közölt megyebizottsági tagválasztások eredményéhez kiegészítül közöljük, hogy Tiszacsegén Szabó Gábor, Egyeken Tóth Dezsőt választották meg törvényhatósági bizottsági tagokká.

— **A városok jövő évi segélye.** A most beterjesztett s a jövő évre vonatkozó állami költségvetés szerint a belügyminisztérium rendes kiadásai tíz millió 718,964 koronával nőnek. Ebből a többletből 3 000 000 korona esik arra, hogy a törvényhatósági joggal bíró és a rendezett tanácsú városok közigazgatási kiadásaihoz való hozzájárulás, a melynek fejében a költségvetésben két millió korona a pénzügyi tárca kiadásai közt volt felvéve, — most a belügyi tárca keretében irányoztatott elő s egyben egy millió koronával emeltetett.

— **Arcképleleplezés.** A kereshedőifjak társulata nov. 6-án ünnepség keretében leplezi Sesztina Jenő arcképét, amelyet a társulat részére festettek meg Sesztina Jenő tíz éve elnöke a társulatnak, amely buzgó működése elismerésül és hálája jeléül festette meg arcképét.

— **Tanítói sorsjáték.** A debreceni ref. tanítók segélyegylete saját alapítójának növelése céljából 1910. évi november 12-én, december 17-én, 1911. évi január 21, február 18 és március 25-én tombolajátékot akar rendezni. E célból engedélyért fordult a miniszterhez. A belügyminiszter értesítette Debrecen városát, hogy a sorsjátékot engedélyezte és pedig 500 darab 20 fillér értékű sorsjegyek kibocsátásával.

— **A mezei egéirtás leírása.** Az országos rovariani állomás ma délelőtt megküldte Debrecen városának és Hajdumegyének a patkány és egéirtásra vonatkozó eljárás rapszerű leírását. A patkányirtás sztrichin-nei történi s ennek kezelése felől tájékoztatja a leírás a gazdaközönséget.

— **Szaj- és körömfájás.** Ma érkezett be a jelentés az alispánhoz, hogy Mikepércsen és Vámospércsen is kitört az állatok közt a szaj- és körömfájás. Az alispán minden intézkedést meg tett a betegség tovább terjedése ellen.

— **A korona kenyérgyár felhívása.** A korona gőzkenyérgyár felkéri a m. t. közönséget, hogy kenyérszükségletének beszerzésénél forduljon bizalommal mindazon kereskedőkhöz, akik kizárólag korona kenyéret árúsítanak. Az összes kereskedésekben látható a korona gőzkenyérgyár árjegyzéke s mindenkor meggyőződhetik a t. közönség, hogy gyári áron kapja a korona kenyéret. A t. kereskedő urakat ezáltal fölkeri a gyár igazgatósága az árjegyzék pontos betartására, hogy ezáltal a korona kenyér a közönség minél szélesebb rétegeiben elterjedjen. Arról, hogy egészséges, jó kenyéret a legolcsóbb áron kapja a közönség, tájékoztatást nyújt a kenyérgyár ujítása, amely szerint a rendes hírlapi közléseken kívül, azon üzletekben, ahol korona kenyér van, táblácskákat függeszt ki. A tájékoztató táblákat a gyár a jövő hó 1-8-áig fogja a t. kereskedőnél elhelyezni.

— **Vasuti karambol Püspökladányon.** — Püspökladányból jelentik: Ma hajnalban az állomáson a szolnoki 1743. számú tehervonat mozdonya összeütközött a debreceni 1713.

számu tehervonat mozdonyával. A szolnoki vonat a III. vágányon, a debreceni a II. vágányon veszegelt. Toátás közben a debreceni vonat mozdonya belefutott a szolnoki vonat mozdonyába. Az összeütközés oly heves volt, hogy a két mozdony jelentékeny sérüléseket szenvedett. Emberéletben azonban kár nem esett. A baleset miatt megindították a vizsgálatot.

— **A Debreceni Kölcsonös Segélyző Egylet** hivatalos helyiségeit november hó 1-től új helyiségeibe, Kossuth-u. 8. számú házába helyezi át, Hétfőn október hó 31-én az átköltözés miatt hivatalos óra nem lesz.

— **Dr. Both János,** orvos, sebésztudor 1910. november elsejétől Kossuth utca 35. szám alatti lakásán rendel.

— **Butorok** mindenféle fa- és kárpított kivitelben **Killer Ede** cs. és kir. udvari szállító butorgyáros, Piac utca 68. sz. alatti nagy butoriepén legjutányosabb árban kaphatók.

Hunnia képei szépek!

Hunnia képei olcsók!

Hunnia képei tartósak!

Hunnia levelezőlapjai szenzációsak olcsóságban és kivitelben.

Hunnia műterem a PIAC- és CSAPÓ-UTCA SARKAN az utcai oldalon van.

Hunnia modern berendezésű és fényképeszeti műterem.

*Legjobb és legszebb
Czipők Daniel Czipő
árúházában*
TELEFON
501
*Tóth Debrecezen,
Piac u. 49. partival szemben.*

TÁVIRATOK.

A kormány válságban.

Budapest, október 28. Ma délután 4 órákor kezdődött a minisztertanács, és este 9 óráig tartott. A minisztertanács a készfizetéseket tárgyalta, de eredményre nem tudott jutni. Végre is azt határozták, hogy Khuen miniszterelnök menjen Bécsbe és kezdjen új tárgyalást a készfizetések ügyében az osztrák miniszterelnökkel. Ez pedig a magyar kormánynek válságba jutását jelentti.

A kalocsai érsek meghalt.

Kalocsa, október 28. Várossy Gyula kalocsai érsek — ki már hosszabb idő óta nagy beteg volt — ma este 7 órákor meghalt.

Rémes lelet.

Budapest, október 28. Ma délelőtt kezdtek lebontani az Irányi-utca 1. számú házat. Bontás közben a padló alatt egy emberi csontvázra akadtak. A csontokon látható, hogy az áldozat össze van kötözve. Kezein kötelékek vannak, sőt a nyakán is van hurok. Kétségtelen, hogy gyilkosság történt. Dacára, hogy a bűntény régen történt, a rendőrség keresi a rejtély nyitját.

Natalia pöre.

Belgrád, október 28. A szerb főbiróság ma mondott ítéletet abban a pörben, melyet a szerb állam ellen Natalia királyné indított. A bíróság a szerb kincstárt kétszáz ezer dénár megfizetésére kötelezte.

Felelős szerkesztő: PÓSCH DEZSŐ.

Olcsó Írógépek!

Minden rendszerűek kitűnő állapotban, jóállással adatnak el.

„MERKUR”

összes rendszerű írógépek műszaki vállalat cégnél. Speciális javító műhely!

Adler

elsőrangú gyártmány, teljesen látható írású és legnagyobb átütő képességű

ÍRÓGÉP

Kizárólagos képviselő: Debreczen és Hajdumegyére.

Kellékek

valamennyi rendszerű író- és sokszorosító gépekhez!

COPYING OFFICE gépiró, másoló

és sokszorosító iroda. Telefon 5—40.

Debreczen, Arany János-utca 2.

Bejárat a II-ik kapun.

Házlebontás

miatt mélyen leszállított árban eladásra kerülnek

Levélpapírok és Borítékok

különféle irodai és rajzszerkek, iskolai és rajzfüzetek, rajztömbök. — Anthracen író és másoló tinták, irótollak, gomb- és tubusfestékek, tintatartók, írónok.

Különféle üzleti és másolókönyvek, számlatartók.

Fényképezési cikkek.

Névjegyek, eljegyzési és lakadalmi meghívók.

Horovitz Zsigmond

pa pirkereskedésében
Piac-utca 12. sz. alatt
Stencinger-ház.

1911. évre

két garnitúra mellé, feles haszonra kerestetik

Egy gépész.

Bővebbet **Balmazújváros**, Battinányi-utca 92. sz.

Legszebb órák, ékszerek

legolcsóbban vásárolhatók

GASPARIK ADÁM

műtörás és ékszerésznél Debreczen,

Hunyadi-utca 12. sz.

Gyermekrontó kávé.

Értesítés.

Van szerencsém a t. vevőközönségnek b. tudomására hozni, hogy egy nagyobb cipő-termelő cég összes készítményének átvételére magamat lekötöttem, minék folytán üzletem forgalmának tetemes megnagyobbítása céljából az üzletben kapható **cipőknek** árait ezideig még nem létező alacs nyra szállítom le.

Ezt bebizonyítotam néhány kelendőbb cipő-fajta árait következőkben ismerettem:

- I-a Női Boxbőr füzös és cuggos cipők páronként . . . . . Ft 3.75-től
- I-a Női Boxbőr gombos cipők páronként . . . . . Ft 4.00-tól
- I-a Női Chevro füzös és cuggos cipők páronként . . . . . Ft 4.25-től
- I-a Női Chevro gombos cipők páronként . . . . . Ft 4.50-től
- I-a Férfi Chevro és boxcipők füzös és cuggos . . . . . Ft 4.50-től
- I-a Fiu Chevro és Boxcipők füzös és cuggos . . . . . Ft 3.50-től
- I-a Fiu Borjubőr és Boxcipők füzös és cuggos . . . . . Ft 2.60-tól

Tisztelettel

Neumann Testvérek-cég

tulajdonosa:

Neumann Mór

a Tisza-palotában.

Női ruhaszövetek

az őszi és téli idényre, valamint flanellek, barchotek, fekete és színes selymek, bársonyok, gyönyörű ruhadiszek.

Francia P. D. jegyű füzök, arczfátyol, divatszövetek, gyöngy- és bőr díszítések, menyasszonyi selymek, koszorúk és fátyolok

legolcsóbb szabott árban!

Szabó Lajos Fiai

divat-, vászon- és szőnyeg raktára

DEBRECEN, Rózsa-utca 1. sz.

Alapított 1842. évben.

Kontsek Géza

Nizzai virágcsarnoka

készíti a legremekőbb élővirág és művirág sirkoszorút — nemcsak a legelőkelőbb izlésben, hanem a legolcsóbban is.

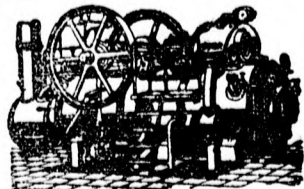
Linx 1909: aranyérem; legnagyobb kiténtetés

R. WOLF

MAGDEBURG-BUCKAU

Képviseletje:

Boros Artur okl. gépészmérnök,
BUDAPEST, VI., Teréz-körút 29.

Járkerekes és helyhez kötött telített és szabadalmazott túlhevített gőzzel működő lokomobilok

WOLF eredeti szerkezete 10—800 lóerőig.

Az ipar és mezőgazdaság leggazdaságosabb, legtartósabb és legmegbízhatóbb üzemgépe.

Összgyártás 700 000 lóerőn felül

Vaskályhák

köszénfűtésre és fafűtésre.

Premier folyton égő
KÁLYHÁK.

**Takarék tüzhelyek,
Franczia konyhák**

nagy raktára

Sesztina Lajos

vaskereskedésében. Piacz-u. 23.

Ez idén még nem létezett
olcsó árak mellett

férfi, női, fiu és leány

Czipők

óriási választékban.

Kizárólag saját gyártmány.

Beszerezhető

Fischer Menyhért

czipő üzletében.

Piac-utca 3. sz. alatt.

Alapított 1882.

Apró hirdetések.

28 KRAJCÁRÉRT fejei férfi vagy női harisnyát BENYÁTS EMIL villanyerőre berendezett harisnyagyára. Debrecen, Tiszapalota.

BUTOROKAT, konyhaberendezéseket raktáron tart **Bálint József** asztalos (Csapó-) Berek-utca 8.

ÜZLETHELYISÉG. Tágas üzlethelyiség, két nagy és két kisebb kirakattól álló modern Portáléval, raktárral és pincével kiadó! Értekezhetni Piac-u. 8. sz. alatt.

LAPKIHORDÓ ASSZONYOK felvételnek a kiadóhivatalban. Piac-utca 12,

80 □ m. TERÜLETŰ bolthajtásos pincze kiadó Arany János-utca 58.

BOLTHELYISÉG a Csapó-utca 10. számú házban kiadó. Értekezhetni az udvarban.

SZÉN-FŰTÉSRE is alkalmas kályhák megvételre kerestetnek. Bővebbet a kiadóhivatalban.

CZIMBALOMÓRÁKAT ad jutányos árért **Láposy Hegedűs Sarolta** okleveles cimbalomtanítónő. Péterfia u. 61. sz. a.

NAGYON JÓ izletes házi koszt kapható és teljes ellátásra két fiatal ember elfogadtatik. Péterfia-u. 61. szám.

UJSÁGPAPIROS eladó lapunk kiadóhivatalában, Piac-utca 12. Egyháztér felől.

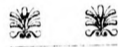

Telefon
31-49.

A legtöbb kiállításon legelső díjjal
kitüntetett és első orvostanárak
által ajánlott, kitűnő minőségű

Telefon
31-49.

Eszterházy Cognac

mindenütt kapható! Az

Eszterházy cognac a közönség kedvenc itala.

Eszterházy cognacgyár

központi irodája:

BUDAPEST, V., Csáky-utca 14. szám.

Telefon: 691.

Eredeti Goodyer Welt,

a jelenkor elismert
legjobb minősége.

Turul Cipők

dacára az olcsó áraknak, a legjobb
anyagból készülnek. Elegáns fazon.

120 saját fióktelep Magyarország és a külföld legnagyobb városaiban

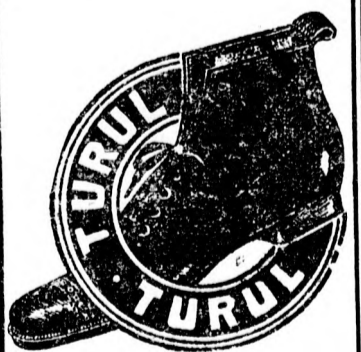
Képes árjegyzék portómentesen

A monarchia legnagyobb cipőgyára

Központi főraktár:

Debreczen, Piac-utca 48.

Telefon: 691.

Legnagyobb választék

minden fajta cipőárnyékban
elismert kitűnő minőség.